

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Поведінкова економіка»

Ступінь вищої освіти магістр
Спеціальність 051 Економіка
Освітня програма Економіка підприємства

Рік навчання 1, семестр 1
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 5
Мова викладання українська

Лектор курсу

**кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Ільків Лілія Анатоліївна**

Контактна інформація
лектора (e-mail)

ilkiv.lilia@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4191>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики поведінкової економіки, розуміння поведінкових закономірностей та їх впливу на перебіг економічних процесів, формування на цій основі професійних компетентностей у сфері прийняття економічних рішень..

Завдання дисципліни: вивчення теоретичних положень поведінкової економіки; засвоєння правил, принципів, оволодіння інструментами та методами дослідження впливу поведінкових чинників на прийняття економічних рішень; удосконалення вмінь та навичок застосування поведінкових моделей у розвитку економічних відносин та управлінні економічними суб'єктами.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати: сутність, категорії та концепції поведінкової економіки; завдання та методи поведінкової економіки; відмінності традиційних та поведінкових економічних моделей; обмеження раціональної моделі та типові помилки в економічних рішеннях, що нею обумовлені; особливості міжчасового вибору та основні положення теорії перспектив; соціальні, когнітивні та емоційні чинники, що впливають на зміну ієрархії уподобань; соціально-психологічні та фізіологічні механізми прийняття рішень; евристики, фрейми та аномалії в економічній поведінці; методи та інструменти оцінювання і моделювання економічної поведінки; використання емоційних та поведінкових стереотипів для формування найбільш бажаної поведінкової стратегії клієнтів та співробітників; практичні аспекти застосування соціальних, когнітивних та емоційних чинників у різних сферах економічної діяльності.

вміти: здійснювати оцінювання раціональності поведінки економічних суб'єктів; визначати та долати обмеження традиційної економічної моделі під час вирішення практичних економічних завдань; здійснювати оцінювання впливу поведінкових чинників на діяльність економічних суб'єктів; застосовувати поведінкові моделі у процесі здійснення економічного прогнозування; визначати «пастки розуму» і когнітивні упередження та уникати їх, тим самим мінімізуючи можливі фінансові втрати; застосовувати методи управління внутрішньою мотивацією та трудовою активністю.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК5. Здатність працювати в команді.
- ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку, в т.ч. сільських територій

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Теоретичні засади поведінкової економіки				
Тема 1. Теорія поведінкової економіки: сутність та методологія	1/2	Знати актуальні теорії поведінкової економіки. Аналізувати та використовувати теорії раціональності. Вміти застосовувати в економіці теорію ігор, матрицю вигащів та криві найкращої реакції	Здача практичної роботи міні-групою щодо формування економічної поведінки. Виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	8
Тема 2. Економічне мислення як фундамент сучасного бізнесу	2/4	Знати сучасні тенденції розвитку економічного мислення. Застосовувати нові парадигми економічного мислення. Аналізувати і прогнозувати сучасні технології та інструменти поведінки гравців на ринку	Здача практичної роботи з теорії перспектив у діяльності суб'єктів ринку. Дискусія. Виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	8
Тема 3. Методи впливу на економічну поведінку: міжчасовий вибір і фреймінг	2/4	Знати особливості міжчасового вибору. Вміти виокремлювати нестійкі переваги та їх моделювати. Оцінка позитивних і негативних подій	Здача аналітичної роботи щодо особливостей методів впливу на економічну поведінку. Виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	8
Модуль 2. Економічна поведінка та прийняття рішень				
Тема 4. Евристики в прийнятті економічних рішень та аномалії в економічній поведінці	2/4	Вміти виявляти та аналізувати аномалії в економічній поведінці. Застосовувати евристики. Розуміти помилки планування, помилки в оцінці втрат.	Здача індивідуального завдання з визначення аномалій в економічній поведінці. Виконання самостійної роботи (у т. ч. в elearn)	6
Тема 5. Поведінкова економіка та можливості застосування технік її впливу в сучасних організаціях	2/4	Розрізнити та вміти застосовувати техніки впливу поведінкової економіки. Розуміти, які кроки треба зробити, щоб стати була результативність застосування таких технік.	Здача практичного завдання: техніки поведінкової економіки та їх результативність. Виконання самостійної роботи (у т.ч. в elearn)	6
Тема 6. Соціальні аспекти економічної поведінки	1/2	Вміти виявляти економічні фактори спільної діяльності. Соціальне сприяння та соціальне гальмування. Аналіз ілюзії захищеності, стереотипізація та групова мораль	Здача завдання у формі дискусії: соціальне сприйняття та соціальне гальмування. Виконання роботи (у т.ч. в elearn)	6

Модуль 3. Поведінкова економіка та ефективність ринків				
Тема 7. Ефективність ринків у теорії поведінкової економіки	1/2	Розрізняти гіпотези про ефективність ринків. Аналізувати суспільний вибір у випадку побічних наслідків економічної діяльності. Вміти вимірювати нерівність та виявляти причини нерівності доходу.	Здача практичної роботи з теорія двоїстого ринку та можливість астосування моделі регулювання зусиль. Розв'язок ситуаційних завдань. Виконання роботи (у т. ч. в elearn)	6
Тема 8. Неформальна та тіньова економіка	1/2	Знати сутність і умови виникнення та розвитку неформальної економіки. Вміти виявляти причини існування тіньової економіки.	Здача практичного завдання з виявлення системи цінностей і норм неформальної та тіньової економіки.	6
Тема 9. Поведінкова теорія фінансів і теорія атракціонів	1/2	Аналізувати вплив поведінкових факторів на управління фінансами компанії. Вміти критично оцінювати ефективність впровадження «ризикової» поведінки у фінансовому управлінні.	Здача практичної роботи з аналізу поведінкових факторів та їх впливу на управління фінансовми компанії. Виконання роботи (у т.ч. в elearn)	8
Тема 10. Ринок праці, безробіття і заробітна плата в системі поведінкової економіки	2/4	Проаналізувати моделі «ефективної заробітної плати». Виявити можливості застосування моделі регулювання зусиль. Теорія суспільного обміну та її практичне використання у сфері взаємовідносин між зайнятим населенням	Здача кейс-завдання з формування моделі «ефективної заробітної плати»	8
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та презентації повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів / заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Вступ до поведінкової економіки [Електронний ресурс]. URL: <https://www.behavioraleconomics.com/resources/introduction-behavioral-economics/>
2. Лібенко Ю.С. Основні характеристики теорії підштовхування. Міжнародна науково – практична конференція «Аналіз сучасних підходів до ефективного використання», (19 січня, м.Дніпро), 2019. с.76-79
3. Лібенко Ю.С. Психологічні аспекти поведінкової економіки. Міжнародна наукова конференція [«Цифрова та інноваційна економіка: процеси , стратегії, технології»], (25 січня, м.Кельце, Республіка Польща), 2019.
4. Мажара Г.А. Вплив смаків і пріоритетів купівлі на вибір споживача на прикладі задачі динамічного моделювання. Економічний журнал Одеського політехнічного університету. 2019. № 3 (9). С. 45-50
5. Мажара Г.А. Гіперболізовані заощадження та приклади поведінки людей. XVIII Науково-практична конференція Моделювання та прогнозування економічних процесів: Матеріали XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 24- 26 квітня 2019 р. Київ 2019. С. 42-43.
6. Мажара Г.А. Поведінкова складова у класичних підходах в ігрових задачах. Академічний огляд №1. 2018, С. 33-39
7. Муха в туалеті: за що дали Нобеля по економіці. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-41559171>
8. Парадокс Алле – теорія ризиків і прийняття рішень. URL: <https://baihou.ru/allais-paradox>
9. Передало Х.С. Поведінкова економіка та можливості застосування її впливу в сучасних організаціях. Ефективна економіка. №12, 2019.
10. Поведінкова економіка: від гоніння до Нобелівської премії рішень [Електронний ресурс]. URL: <https://matrix-info.com/2017/10/25/povedinkova-ekonomika-vid-goninnya-do-nobelivskoyi-premiyi/>
11. Галер Річард. Поведінкова економіка. Як емоції впливають на економічні рішення / пер. Світлана Крикуненко. Київ: Наш формат, 2018. 464 с. URL: <https://nashformat.ua/products/povedinkova-ekonomika.-yak-emoctiivplyvayut-na-ekonomichni-rishennya-709105>
12. Фреймінг: бар'єр чи нові можливості політики [Електронний ресурс]. URL: <http://labipt.com/framing-barriers-or-new-opportunities-for-policy/>